

KÆRE DTTK

TILLYKKE MED DE 40 ÅR

DTTK (inkl. dets forgænger IXOYC, Menighedsfakultetets Studenterblad) har den samme alder som undertegnede, dog ikke i biologisk, men i teologisk forstand. Jeg kom til Menighedsfakultetet (MF) og Det Teologiske Fakultet i Aarhus i 1974, og kort efter begyndte bladet sin første årgang. Jeg så den første entusiastiske redaktion bakke med lyskasser og stencilbrændere, og hvad der ellers hørte sig til på datidens stade i den tekniske udvikling. Siden har jeg fulgt bladet, mens meget vand er rendt i Aarhus bugt. Bladet har fået nyt navn og et professionelt layout. Mange redaktører senere skete navneskiftet og ikklædningen i moderne design (2008). På det tidspunkt hed redaktøren stadig Nikolajsen, en søn af en fra den allerførste redaktion. Det blev i familien. På mere end en måde. Jeg hylder hermed fødselaren og alle de mange, der har arbejdet på at holde hende kørende. Det er ofte et slid at være i en redaktion. Vi andre har kunnet nøjes med at sende nogle artikler ind, og så gjorde andre det tunge arbejde. Forhåbentlig har redaktionen oplevet det som spændende. Det har sikkert også været en dannelsesrejse, der gav teologisk udbytte til dem selv.

Hvem redigerede tidsskriftet?

Efter en gennembladning i årgangene mener jeg, at følgende (forhåbentlig har jeg ikke overset nogen) har været ansvarshavende redaktører:

Erik Bang
 Olav Smidt
 Carsten Dalsgård Hansen
 Hans Henrik Merrild
 Niels Sørensen
 Paul Friis
 Jørgen Jørgensen
 Keld Skovgård
 Knud Erik Nielsen
 Poul Ivan Madsen
 Per Damgaard Pedersen
 Frank Kristensen
 Ulrik Nissen
 Carsten Hoffmann
 Morten Hørning Jensen
 Klaus Vibe
 Magnus Sørensen
 Jeppe Bach Nikolajsen

Er personerne på listen typiske for miljøet omkring Menighedsfakultetet i de fyre år? Først lægger man mærke til, at listen består af lutter mænd. Så kan redaktionen da ikke beskyldes for at ligge under for politisk korrekthed! Af de 18 er 16 blevet ordineret til præst i den evangelisk-lutherske kirke. Én døde i alt for tidlig alder. Fire har i en periode gjort tjeneste uden for landets grænser, i den globale kirke. Over halvdelen virker i skrivende stund som præster/provster i den danske folkekirke, mens én virker som præst i en evangelisk-luthersk frikirke. Cirka en femtedel af redaktørerne arbejder i dag med teologi på videnskabeligt plan, på MF eller på universitetet.

Hvem skrev i tidsskriftet?

I 1970'erne var det de studerende. Det svarede ganske godt til datidens virkelighed. MF var noget nyt. Der var ikke mange præster og teologer, der var med på ideen om en alternativ præsteuddannelse. I hvert fald ikke mange, der arbejdede fagteologisk. Min gamle lærer, afdøde Jørgen K. Bukdahl skrev i 1968 om Indre Mission (og mente nok dermed hele den daværende kirkelige højrefløj), at de var "kraftige i kirkelivet, men hensygnende i den teologiske overvejelses verden". Så tog nogle studerende fat på at gøre noget ved det: I ungdomsoprørets ånd arbejdede de noget nyt op fra bunden. De ville give ungdommen ordet til at starte noget nyt. "Alle over 40 er indvandrere i den verden, vi nu lever i," skrev en anden af mine lærere, Anna Marie Aagaard, også i 1968. Så de studerende i MF-miljøet overlod ikke ordet til "de fremmede", men skrev selv i det blad, de startede. Det hed jo også et studenterblad, men deri var der noget meget tidstypisk i 1970'erne. Frem til 1980'erne blev artiklerne skrevet af MF's egne studerende med enkelte undtagelse: En tysk professor Beyerhaus, der var en god missionsteologisk ballast mod den politiske teologi og mod Kirkernes Verdensråd. En sognepræst Okkels, der med sin passende blanding af grundtvigiansk frisind og overbærenhed med de ungdommelige oprørere befandt sig godt i miljøet. En anden skribent var Helge Haystrup, der også hørte til en anden generation, men som var noget så sjældent som en præst med en teologisk grad, et voksende forfatterskab – samt så konservativ i teologi, som kirkehistorikere har det med at være. Haystrup faldt ikke på halen for de "nye" kætterier, som "tiden" krævede. Han havde set det hele før hos Augustin.

Sammenligner man det første årti af IXOYC med bladet for de sidste ti år har forfatterskaren skiftet præg. Bladets skribenter er i nogle tilfælde nogle af de engang oprørske studerende, der i mellemtiden er blevet doktorer og professorer. Rigtig mange hentes ind udefra, så det bedste af tidens *akademia* i ind- og udland træffes i tidsskriftet spalter. Nu er det tydeligvis ikke et blad af studenter for studenter, men et tidsskrift for kirken og fagteologien af blandt andet teologer.

Det er godt sådan. Resurserne er blevet flere. Kvaliteten højere. Dansk teologi har ændret sig. Bukdahl har ikke længere så meget ret som i 1968: Teologiske overvejelser finder nu også sted på kirkens højrefløj. Tillykke med det, DTTK! Og så spørger den gråhårede læser alligevel: Hvad med de studerende af i dag? Hvor kommer de til orde?

Hvad blev der skrevet om i tidsskriftet?

Professor P. G. Lindhardt, Aarhus Universitets navnkundige kirkehistorieprofessor, skrev engang i Kristeligt Dagblad om Menighedsfakultetet: "Hvad kan man vente sig af et menighedsfakultet? Ikke meget – det bliver uundgåeligt til typisk universitetsteologi, lidt mere konservativ, lidt mere statisk og kedsommelig, end man er vant til, visselig ikke uden lærdom" (KD 17/9 1984).

Gik det sådan i DTTK? Så vidt jeg kan vurdere, nej. Man skrev om mange forskellige emner, der hjalp læserne til at besinde sig på vidt forskellige emner af teologisk og kirkelig art. Man bragte ikke artikler for eksperterne, i form af forskningsrapporter over forskningens status i et lille hjørne af et lille felt i en enkelt disciplin. Man søgte at ramme balancen mellem at tage relevante emner op og belyse dem seriøst teologisk – til højnelse af refleksionsniveauet hos dem, der nu engang stod ude i marken og skulle tage stilling til mange ting. Og gerne ville gøre det på et lidt mere oplyst grundlag. At det lykkedes, synes det stigende antal af abonnenter at tyde på. Og det i en tid, hvor det er stadigt mere op ad bakke at udgive trykte blade.

P. G. Lindhardt skrev også, at han "har så vist intet mod det menighedsfakultet, der til ikke ringe undren for mange nu er dukket op." Selv undrede han sig ikke over MFs fremkomst, blandt andet fordi universitetsteologien havde nogle sære udglidninger, der efter hans mening ikke var "noget en præst har blot den svageste brug for eller, hvis han har, så kommer der en sær præstegerning ud af det".

I IXOYC blev der særligt plads til det, som mange præster synes, de har mest brug for: Praktisk Teologi. Bladet havde allerede i 1980'erne en overvægt af praktisk teologi, opmålt efter artikler var det 30%, der handlede om praktisk teologi. Tilsammen var det derimod kun 21%, der handlede om eksegetisk teologi. Det kan man beklage lidt. Eksegese har altid fyldt meget lidt i dansk kirkelig debat. Man henviser gerne til Grundtvig og Kierkegaard og til nød til Luther. Men Bibelen? Jo, eksegesen er med i tidsskriftet, men praktisk teologi fyldte mere.

Jeg har i forbindelse med min forskning i dansk kirkehistorie i 1800-tallet og 1900-tallet gennembladet mange årgange af teologiske tidsskrifter. Det arbejde har vist mig, hvor meget emner og temaer kan veksle blandt danske teologer fra årti til årti. Tidsskrifter afspejler ofte, hvad der er oppe i tiden. Eller også gør det netop ikke, men så afspejler de, hvad der er oppe i redaktørens hoved og hjerte. Man kunne gå igennem årgangene og se hvilken rolle Luther spillede. Eller den nyreligiøse bølge. Eller forandringen af Danmark i multietnisk retning. Eller det kirkelige opbrud med nye menighedsformer. Alt dette kunne være interessant, men pladsen tillader det ikke.

Fyrre, flot og funderet! Fyrre år er bladet. Flot er det ubestrideligt også. Mit ønske til fødselaren er, at det altid også må være funderet i Bibelen og kirkens tro. Så kan det bruges i kirkens mange forskellige virkeligheder.

Kurt E. Larsen